

N A U Č N E Č I N J E N I C E*

Današnji skup razmatra najvažnije pitanje i najznačajniji problem za savremeno čovječanstvo. Za neke će možda ova kvalifikacija biti preoštra, te se neće složiti sa mnom. Nažalost, činjenice govore da je to stvarnost, jer se radi o genocidu, najtežem obliku zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, najtežem obliku kršenja međunarodnog humanitarnog prava, potpunom i/ili djelimičnom uništavanju nacionalnih, etničkih, rasnih ili vjerskih grupa kao takvih, zločinu nad zločinima, zločinu koji je čovječanstvu, uključujući i Bosni i Hercegovini, u svim periodima historije, posebno u XX stoljeću, nanio ogromne ljudske žrtve - civilne žrtve i velika materijalna razaranja.

I genocid nad Bošnjacima u Republici Bosni i Hercegovini na kraju XX stoljeća je zločin u međunarodnom pravu, zločin koji nije samo stvar Bošnjaka, žrtava genocida, već je to stvar i problem cijelog čovječanstva.

Mi danas govorimo u ime onih koji ne mogu govoriti, podsjećamo na njihove patnje i suze i potiskujemo strah od zaborava. Mi danas govorimo i u ime svih nevino ubijenih žrtava genocida u XX stoljeću, nažalost, stoljeću genocida, uključujući i o žrtvama genocida na Balkanu (na početku, sredinom i na kraju XX stoljeća): Bošnjacima, Albancima, Srbima, Jevrejima i Romima, a posebno o žrtvama genocida u Republici Bosni i Hercegovini na kraju tog stoljeća – Bošnjacima, pripadnicima nacionalne, etničke i vjerske grupe kao takve. To je naša dužnost i civilizacijska obaveza prema nevino ubijenim ljudskim bićima- civilima i civilnom stanovništvu, kako bi spasili čovječanstvo i civilizaciju, očuvali najviše ljudske vrijednosti, ljudske slobode, ljudska prava i živote svih, a posebno malih, slabih i nemoćnih ljudskih grupa, zajednica i naroda.

*Izlaganje na skupu poznatih ličnosti iz političkog, naučnog, kulturnog i javnog života, održanom u Vijećnici 17. februara 2017, na kome je bilo govora o reviziji Presude Međunarodnog suda pravde iz 2007. – u predmetu **Bosna i Hercegovina protiv Srbije i Crne Gore** zbog kršenja *Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida*.

Na dokaze o genocidu ljudska bića – *homo sapiens*, bez obzira na nacionalnu, etničku, rasnu, vjersku, ideološku ili političku pripadnost i opredijeljenost, moraju reagovati, moraju aktivno djelovati, ne smiju prikrivati činjenice, ne smiju biti neutralna, ne smiju biti ravnodušna, ne smiju šutjeti, ne smiju lagati, manipulirati, izmišljati..., ne smiju minimizirati, osporavati niti negirati genocid. O žrtvama genocida mora se govoriti samo plemenito, istinito, sa dignitetom i samo na osnovu relevantne dokumentacije. I zbog toga smo mi danas ovdje.

Ovo je izuzetno značajan – životno značajan projekt za žrtve genocida - Bošnjake, žrtve genocida, koje od Međunarodnog suda pravde, od svjetskih moćnika, ali i od države Republike Srbije, koja je pripremila, organizovala, usmjeravala i izvršila genocid u Republici Bosni i Hercegovini 1992. - 1995, a naročito od njene antifašističke intelektualne i političke elite i svih njenih demokratskih i miroljubivih snaga, traže, mole, zahtijevaju i očekuju zadovoljenje pravde – utvrđivanje istine i utvrđivanje međunarodne odgovornosti države Republike Srbije za izvršeni genocid u Republici Bosni i Hercegovini - u svim okupiranim mjestima, gradovima u opsadi i sigurnim zonama Ujedinjenih nacija, a ne samo u Srebrenici i njenoj okolini jula 1995, kako to tvrde ICTY, Međunarodni sud pravde i Sud Bosne i Hercegovine, a što je u suprotnosti sa adekvatnim, validnim, pouzdanim i upotrebljivim relevantnim dokazima.

Uvažavajući ukupno raspoloživo vrijeme, koje značajno limitira i reducira moje izlaganje, ja ću u svojstvu naučnika – istraživača, jedne od žrtava genocida, aktera savremenih događanja i događaja u Republici Bosni i Hercegovini na kraju XX stoljeća, kao i istraživača koji je i u praksi dokazao genocid u sigurnoj zoni Ujedinjenih nacija Srebrenici, jula 1995, radeći 2004. i 2005. u *Komisiji* i istoimenoj Radnoj grupi Vlade Republike Srpske za *istraživanje događaja u i oko Srebrenice od 10. do 19. jula 1995*, iznijeti neke od bitnih naučnih činjenica, zasnovanih na rezultatima savremenih i relevantnih naučnih istraživanja, validnih i pouzdanih više hiljada dokumenata različite provenijencije:

- Savezna Republika Jugoslavija / Srbija i Crna Gora) je, s NAMJEROM (*mens rea*) i jasno iskazanim planom i projektom i dobro osmišljenim i postavljenim ciljevima i utvrđenim zadacima, u skladu sa srpskom nacionalističkom ideologijom i politikom, fašističkog i genocidnog karaktera, planirala, pripremala, organizovala i učestvovala u (iz)vršenju genocida u Republici Bosni i Hercegovini – u svim okupiranim mjestima, gradovima u opsadi i sigurnim zonama Ujedinjenih nacija, što, pored ostalog, potvrđuju i dokazuju masovne

grobnice, koncentracioni logori, masovna i pojedinačna silovanja, uništavanja civilnih objekata, posebno vjerskih i stambenih, te drugi oblici zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava;

- akte genocida (*actus reus*) u Republici Bosni i Hercegovini izvršila je država Savezna Republika Jugoslavija / Srbija i Crna Gora, pravna i fizička lica koja su imala status *de iure* i *de facto* organa Savezne republike Jugoslavije;

- Savezna republika Jugoslavija / Srbija i Crna Gora je, učestvujući u osvajačkim ratovima u Republici Hrvatskoj i Republici Bosni i Hercegovini i genocidu nad Bošnjacima, prema izjavi predsjednika Savezne republike Jugoslavije, akademika Dobrice Ćosića, od 27. maja 1993, **IZDRŽAVALA “70. 000 VOJNIKA U VOJSCI REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE , OKO 200.000 VOJNIKA U VOJSCI REPUBLIKE SRPSKE I VOJSKU JUGOSLAVIJE, A TO JE SKORO POLA MILIONA VOJNIKA“;**

- Savezna republika Jugoslavija je do 30. augusta 1994. **“DVIJE MILIJARDE /američkih / DOLARA UTROŠILA U BOSNU I HERCEGOVINU“** – za vođenje agresorskog, osvajačkog rata protiv Republike Bosne i Hercegovine i uništenja Bošnjaka, pri čemu je do 8. jula 1994. samo **“U MUNICIJI I VOJNOJ OPREMI ZA RAT U RS I RSK POTROŠILA OKO MILIJARDU AMERIČKIH DOLARA“ ;**

- Srbija i Crna Gora / Savezna republika Jugoslavija je u Republici Bosni i Hercegovini formirala paradržavnu tvorevinu Srpsku Republiku Bosnu i Hercegovinu/Republiku Srpsku;

- paradržavna tvorevina Srpska republika Bosna i Hercegovina /Republika Srpska djelovala je u ime Srbije i Crne Gore / Savezne republike Jugoslavije – **u svojstvu *de iure* i *de facto* organa i/ili agenta Savezne republike Jugoslavije**, odnosno u svojstvu i za račun i korist Savezne republike Jugoslavije;

- paradržavna tvorevina Srpska republika Bosna i Hercegovina / Republika Srpska bila je **samo puki instrument Savezne republike Jugoslavije**, bez ikakve stvarne, političke i/ili vojne samostalnosti, a preko koje je, pored drugih državnih organa, djelovala Savezna republika Jugoslavija, koja je imala ukupnu (opštu) i efektivnu kontrolu nad političkim i vojnim rukovodstvom navedene paradržavne tvorevine;

- paradržavna tvorevina Srpska republika Bosna i Hercegovina / Republika Srpska izjednačuje se sa organima Savezne republike Jugoslavije i u potpunosti je zavisila od Savezne republike Jugoslavije, čija se djela pripisuju Saveznoj republici Jugoslaviji;

- politička, vojna i finansijska pomoć, podrška i sredstva koju je Savezna republika Jugoslavija /Srbija i Crna Gora pružala paradržavnoj tvorevini Srpskoj republici Bosni i

Hercegovini / Republici Srpskoj dokazuju da je zločin genocida u Republici Bosni i Hercegovini, uključujući i zločin genocida u sigurnoj zoni Ujedinjenih nacija Srebrenici i njenoj okolini – jula 1995, izvršen **upotrebom oružanih snaga - neposrednim učešćem žive sile** (JNA/Vojska Jugoslavije /, "Vojska Srpske Republike Bosne i Hercegovine"/ "Vojska Republike Srpske"/, "Srpska Vojska Krajine", "Narodna odbrana Autonomne Pokrajine Zapadna Bosna", specijalne jedinice državne bezbjednosti MUP-a Republike Srbije i druge oružane jedinice i grupe) i **sredstvima** (naoružanje, municija, gorivo, oprema...) Savezne republike Jugoslavije;

- oficiri Vojske Jugoslavije, pripadnici 30. kadrovsog centra Generalštaba Vojske Jugoslavije, činili su najvišu komandnu strukturu "Vojske Republike Srpske";

- Savezna republika Jugoslavija je vodeće starješine Vojske Jugoslavije, pripadnike 30 kadrovsog centra Generalštaba Vojske Jugoslavije, uputila, rasporedila, premjestila, postavila i prekomandovala u "Vojsku Republike Srpske", gdje su izvršavale "zadatke kontrole i zaštite teritorije Savezne republike Jugoslavije i, s tim u vezi, ušestvovala "u oružanim akcijama" protiv Republike Bosne i Hercegovine, pri čemu su, pored zločina protiv mira (agresije), odgovorne i za zločin genocida nad Bošnjacima;

- general Ratko Mladić, faktički i suštinski komandant Glavnog štaba 30. kadrovsog centra Generalštaba Vojske Jugoslavije, a formalno komandant Glavnog štaba "Vojske Republike Srpske", koji je izvršavao naređenja Vojske Jugoslavije, odnosno Savezne republike Jugoslavije, i svi oficiri i pripadnici 30. kadrovsog centra Generalštaba Vojske Jugoslavije, kao i iz drugih komandi, jedinica i ustanova Vojske Jugoslavije, bili su, po unutrašnjem zakonodavstvu Savezne republike Jugoslavije, oficiri - pripadnici Vojske Jugoslavije, *de iure* i *de facto* organi Savezne republike Jugoslavije;

- svi članovi Glavnog štaba "Vojske Republike Srpske" i mnogi drugi oficiri, podoficiri i građanska lica u "Vojsci Republike Srpske" (na ključnim dužnostima u korpusima, brigadama, bataljonima i četama, na raznim komandnim nivoima "Vojske Republike Srpske") bili su *de iure* i *de facto* pripadnici Vojske Jugoslavije, odnosno oni su bili organ države Savezne republike Jugoslavije, koji su, u skladu sa *Odlukom o određivanju zadataka i teritorije na kojoj se služba vrši pod otežanim (posebnim) uslovima*, izvršavali zadatke na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine, a koja je definirana kao sastavni dio teritorije Savezne republike Jugoslavije;

- u namjeri prikrivanja političkog, vojnog, ekonomskog i drugog učešća Savezne republike Jugoslavije u agresiji na Republiku Bosnu i Hercegovinu i genocidu nad Bošnjacima, oficiri i drugi profesionalni vojnici Savezne republike Jugoslavije istovremeno su

bili krajnje formalno oficiri “Vojske Republike Srpske”, a *de iure* i *de facto* oficiri Savezne republike Jugoslavije;

- oficiri “Vojske Republike Srpske” bili su pod komandom Vojske Jugoslavije, predsjednika Savezne Republike Jugoslavije i podređeni državnom, političkom i vojnom rukovodstvu Savezne republike Jugoslavije. Oni su faktički primali naređenja od Savezne republike Jugoslavije, Generalštaba Vojske Jugoslavije, a formalno od paradržavne tvorevine Republike Srpske;

- oficiri “Vojske Republike Srpske”, odnosno oficiri Vojske Jugoslavije, izvršavali su zadatke u ime Savezne republike Jugoslavije, te su predstavljali organe vlasti države Savezne Republike Jugoslavije.

Navedene naučne činjenice, pojedinačno posmatrane i tretirane, a posebno kao struktura cjeline međusobno povezanih bitnih naučnih činjenica, u određenim vezama i odnosima, ulogama i funkcijama, predstavljaju **suštinu** relevantnih, validnih i pouzdanih dokaza, od značaja za pokretanje zahtjeva za obnovu Presude u predmetu *BOSNA I HERCEGOVINA PROTIV SRBIJE I CRNE GORE* pred Međunarodnim sudom pravde.